

kwijting (art. 19), de kwijtingstermijn (art. 20) en de beroepsverboden (art. 21). Hierbij merken we bijvoorbeeld op dat het aantal gronden waarop de lidstaten de artikelen 19, 21 en 22 kunnen beperken, toeneemt en verder wordt gespecificeerd. De lidstaten zullen dus meer mogelijkheden hebben om het kwijtscheldingsregime te individualiseren. Zo zal het bijvoorbeeld mogelijk worden gemaakt om bijkomende schulden uit te sluiten van de kwijtschelding:

“Member States may exclude specific categories of debt, such as:

(a) secured debts;

(b) debts arising out of or in connection with criminal penalties;

(c) debts arising out of tortious liability;

(d) debts regarding maintenance obligations arising from a family relationship, parentage, marriage or affinity;

(e) debts incurred after the application for or opening of the procedure leading to a discharge of debt; and

(f) debts arising out of the obligation to pay the cost of the procedure leading to a discharge of debt,

from discharge of debt, or restrict access to discharge of debt or lay down a longer discharge period where such exclusions, restrictions or longer periods are duly justified (...)” (wijzigingen zijn vet gedrukt).

Uit de wijzigingen van de Raad van de EU blijkt dat bij de uitwerking van de richtlijn flexibiliteit voor de lidstaten voorop staat, zelfs als dit ten koste zou gaan van een meer doorgedreven harmonisatie. Dit wordt ook bevestigd in de persmededeling van de Raad waarin uitdrukkelijk wordt verwezen naar de minimumharmonisatie die in de richtlijn betreffende preventieve herstructureringsstelsels wordt vooropgesteld.

Conference of European Restructuring and Insolvency Law (CERIL) Statement on realisation of the EU Insolvency Regulation (EIR 2015) in the national (procedural) law of the Member States

INSOLVENTIE

Grensoverschrijdende insolventie – Europese insolventie

INSOLVABILITÉ

Insolvabilité transnationale – Insolvabilité européenne

Op 8 juni 2016 heeft de Conference of European Restructuring and Insolvency Law (hierna, CERIL) zijn rapport uitgebracht over de “realisation” (implementatie/realisatie) van de insolventieverordening 2015 in de verschillende lidstaten. De achterliggende idee van dit rapport was om na te gaan in welke mate lidstaten hun nationale regels hebben aangepast om de insolventieverordening van 2015 praktisch uitwerking te geven.

Dit onderzoek is gebaseerd op rapporten van 5 lidstaten

(i.e. Finland, Frankrijk, Duitsland, Italië en Nederland) die ieders hebben onderzocht in welke mate het nationaal recht is aangepast om de nieuwe insolventieverordening uitwerking te geven. Bij dit onderzoek werd in het bijzonder aandacht besteed aan: 1) internationale bevoegdheid, 2) publicatie en registratie in nationale insolventieregisters, 3) de relatie tussen hoofd- en secundaire procedures, 4) bepalingen met betrekking tot de samenwerking tussen insolventiefunctionarissen en rechterlijke instanties, 5) nationale regels met betrekking tot de groepscoördinatie van insolventieprocedures en 6) rechtsmiddelen bij het verloop van een groepsprocedure. Deze onderwerpen zijn geselecteerd vanwege hun recente wijzigingen in de insolventieverordening 2015 waardoor ze aanleiding zouden kunnen geven tot wetgevende actie in de lidstaten.

Bij de analyse van deze thema's in de deelnemende lidstaten zien we dat er groot verschil is in aanpak voor wat betreft de ontwikkeling van nationaal recht om de insolventieverordening uitwerking te geven. Uit sommige resultaten, waaronder deze uit Nederland, blijkt dat de insolventieverordening als een afgewerkt product wordt beschouwd dat voor zijn implementatie geen verder nationaal wettelijk kader nodig heeft. Dit in tegenstelling tot andere deelnemende lidstaten, die verkiezen om het beslissingsproces, de bevoegdheid en rechtsmiddelen van nationale rechters verder in nationale wetgeving te verduidelijken.

Een mooi voorbeeld zijn de verschillen in realisatie van de artikelen aangaande de openbaarmaking en registratie van transnationale insolventieprocedures (art. 28-29 insolventieverordening). De bepalingen in de insolventieverordening stellen uitdrukkelijk dat de registratie en publicatie zullen worden beheerst door het nationaal recht van de lidstaat waar de schuldenaar een vestiging heeft. In sommige lidstaten, waaronder Finland, heeft dit geleid tot een aantal specifieke bepalingen waarin de insolventiefunctionaris eraan wordt herinnerd dat hij moet instaan voor de publicatie van de insolventieprocedure in andere lidstaten volgens de aldaar geldende regels. Zo ook in Nederland en Duitsland waar nationale rechtsregels zijn ingevoerd of worden vooropgesteld om de publicatie en registratie conform de insolventieverordening vlot te laten verlopen. Het is anders in Frankrijk en Italië waar geen specifieke regels werden voorzien om de verplichtingen van de artikelen 28 en 29 insolventieverordening te realiseren.

Gelet op de verschillen in aanpak in de deelnemende lidstaten op vlak van realisatie van de insolventieverordening stelt CERIL aan wetgevers in de verschillende lidstaten voor om ofwel de insolventieverordening aan een grondige analyse te onderwerpen ofwel de huidige analyse te verbeteren en de coördinatie tussen lidstaten voor de realisatie van de insolventieverordening te ver-

beteren. Door deze aanbeveling te volgen kunnen lidstaten:

- onnodige en verwarrende wettelijke verschillen tussen lidstaten vermijden;
- tijd en kosten, in het bijzonder bij rechtbanken, besparen;
- efficiënte en effectieve nationale (procedurele en materiële) rechtsregels omtrent transnationale insolventieprocedures versterken.

Rechtspraak/Jurisprudence

Hof van Cassatie 21 juni 2018

GERECHTELIJKE REORGANISATIE

Algenene bepalingen – Gevolgen beslissing reorganisatie – Bewarend beslag onder derden belastingadministratie

RÉORGANISATION JUDICIAIRE

Dispositions générales – Effets de la décision de réorganisation – Saisie-arrêt conservatoire par le fisc

Op grond van artikel 164 KB/WIB 1992 kan de belastingadministratie een vereenvoudigd derdenbeslag leggen ten laste van de belastingplichtige. De belastingplichtige kan binnen 15 dagen verzet aantekenen tegen het vereenvoudigd derdenbeslag. Indien dergelijk verzet wordt ingesteld, dan behoudt het beslag zijn bewarende werking op voorwaarde dat de ontvanger binnen een maand een uitvoerend beslag heeft gelegd overeenkomstig de artikelen 1539 *et seq.* Gerechtelijk Wetboek (art. 165 KB/WIB 1992).

Echter, tijdens een gerechtelijke reorganisatie, dienen we de regels van artikelen 164 en 165 KB/WIB 1992 samen te lezen met de artikelen 30-31 WCO (thans art. XX.50-51 WER). Volgens deze artikelen kunnen voor schuldvorderingen in de opschorting: 1) geen middelen van tenuitvoerlegging op de roerende of onroerende goederen van de schuldenaar worden voortgezet of aangewend (art. 30 WCO) en 2) kan voor dergelijke schuldvorderingen tijdens de opschorting geen beslag worden gelegd (art. 31, eerste lid WCO). De reeds eerder gelegde beslagen behouden hun bewarend karakter, maar de rechtbank kan, naar gelang van de omstandigheden, er de opheffing van bevelen op voorwaarde dat de opheffing van het beslag geen beduidend nadeel veroorzaakt aan de schuldeiser (art. 31, tweede lid WCO).

Aangezien de procedure voor het behoud van het fiscaal derdenbeslag haaks staat op het bijzonder regime van tenuitvoerlegging en beslag tijdens een gerechtelijke reorganisatie, besluit het Hof om “*de gevolgen van het vereenvoudigd fiscaal derdenbeslag tijdens deze procedure geheel af te stemmen op de artikelen 30 en 31 WCO. Uit het geheel van deze bepalingen volgt dat het vereenvoudigd fiscaal derdenbeslag zijn bewarende werking*

behoudt tijdens de periode van opschorting tenzij hiervan opheffing wordt bevolen op grond van artikel 31 WCO”.

Bijgevolg oordeelt het Hof dat “*de appelrechters die oordelen dat het door de ontvanger gelegde fiscaal derdenbeslag dient worden opgeheven aangezien geen uitvoerend beslag werd gelegd binnen de termijn van een maand na het verzet door de belastingplichtige verantwoord en hun beslissing niet naar recht*”.

Hof van Cassatie 21 juni 2018

BESLAG EN EXECUTIE

Bewarend beslag – Bewarend beslag onder derden – Pand – Conflict

SAISIES ET VOIES D'EXÉCUTION

Saisie conservatoire – Saisie-arrêt conservatoire – Gage – Conflit

In dit arrest beslecht het Hof een conflict tussen een pandhouder enerzijds en een beslaglegger anderzijds die beiden aanspraak maken op betaling van dezelfde verpande/beslagen schuldvordering.

Twee vragen dienden zich aan in dit arrest:

- 1) aan wie mag de verpande/beslagen derde schuldenaar betalen?
- 2) in welke mate is de betaling van de verpande/beslagen schuldenaar aan de belastingadministratie tegenwerpelijk aan de pandhouder?

Voor de eerste vraag kijkt het Hof naar de specifieke regels voor wat betreft het derdenbeslag en verpanding van schuldvorderingen. Hierbij stelt het Hof vast dat “*na uitvoerend beslag onder derden doet de derde-beslagene krachtens artikel 1543 Gerechtelijk Wetboek afgifte van het bedrag van het beslag in handen van de gerechtsdeurwaarder met het oog op de evenredige verdeling*”. Hieruit volgt dat “*indien op een verpande schuldvordering een gemeenschappelijk beslag onder derden werd gelegd door een andere schuldeiser, de pandhouder de schuldvordering niet verder kan innen bij de derde-schuldenaar, maar dat de afgifte door de derde-schuldenaar enkel kan gebeuren in handen van de instrumenterende gerechtsdeurwaarder met het oog op de evenredige verdeling*”. De pandhoudende schuldeiser kan zich dus niet beroepen op zijn inningsrecht om betaling van beslagen schuldvorderingen te verkrijgen.

Voor de tweede vraag buigt het Hof zich over de betaling die heeft plaatsgevonden tussen de derde-schuldenaar en de beslaglegger (i.e. de belastingontvanger) en de tegenwerpelijkheid van deze betaling ten aanzien van de pandhouder. Normaliter mag de beslagen schuldenaar bevrijdend betalen in handen van de derde-beslaglegger ingevolge artikel 164, § 1 KB/WIB 1992. Echter, deze regel dient te worden samen gelezen met artikel 2075 BW: “*De schuldeiser verkrijgt het bezit van een in pand*